

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/семестр	4-й рік, VI семестр
----------------------	----------	----------------	-------	------------------------	---------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Лінгвістичний аналіз тексту
Кафедра	філології
Освітня програма	014 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 – Освіта / Педагогіка
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова. Кількість кредитів: 3 Лекції: 20 Семінарські/практичні заняття: 10 Лабораторні заняття: - Самостійна робота: 60
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Лариса Кравець, док. філол. наук, проф., kravets.larysa@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	<p>Запит на вивчення тексту у другій половині ХХ ст. тісно пов'язаний із переосмисленням значення мови в житті людини та визнанням її влади над людиною. Із розвитком інформаційно-комунікаційних технологій роль тексту в суспільстві зросла, розширилися його функції, розгалузилася типологія, з'явилися нові способи і методи роботи з ним. Все це зумовлює актуальність вивчення дисципліни <i>«Лінгвістичний аналіз тексту»</i>, предметом якої є структура, мовні особливості, виражально-зображальні засоби тексту як комунікативної одиниці, як цілісного мовленнєвого утворення.</p> <p>Мета дисципліни <i>«Лінгвістичний аналіз тексту»</i> – оволодіння комплексною методикою лінгвостилістичного аналізу тексту, розкриття структурно-сислової єдності, комунікативної спрямованості та змісту через інтерпретацію мовних засобів.</p> <p>Основні завдання вивчення дисципліни <i>«Лінгвістичний аналіз тексту»</i> :</p> <p>- ознайомлення з теоретичними засадами лінгвістики тексту;</p>

- осмислення тексту як окремої одиниці мови;
- актуалізація знань з різних галузей лінгвістики, лінгвокультурології, літературознавства;
- засвоєння основних понять лінгвістичного аналізу тексту;
- умотивування відмінностей між текстами різних стилів і типів;
- умотивування відмінностей між архітектоніко-мовними формами текстів;
- вивчення семантико-стилістичного потенціалу мовних одиниць;
- оволодіння основними принципами, методами і техніками лінгвістичного аналізу тексту;
- вироблення навичок комплексного лінгвостилістичного аналізу художніх текстів.

У результаті вивчення дисципліни студенти мають **знати:**

- теоретико-методологічні засади та проблематику лінгвістичного аналізу тексту;
- основні текстові категорії;
- текстотвірні одиниці тексту;
- види лінгвістичного аналізу тексту;
- основні методи лінгвістичного аналізу тексту;
- особливості художнього тексту як одиниці культури;
- мовно-естетичні знаки української культури;
- стилістичні можливості мовних одиниць усіх мовних рівнів;
- функціонально-стильові характеристики текстів;
- функціонально-змістову типологію текстів;
- архітектоніко-мовні форми текстів та їх специфіку;

уміти:

- розрізняти змістовий і формальний план тексту;
- аналізувати змістовий і формальний план тексту;
- виявляти основний зміст і підтекст;
- досліджувати мовні одиниці художнього тексту з функціонально-естетичного погляду;
- аналізувати мовні одиниці художнього тексту з погляду їх відповідності авторському задуму й індивідуальній манері письма;
- проводити комплексний лінгвостилістичний аналіз тексту.

Програмні компетентності

- професійна мовна компетентність;
- інформаційна компетентність;
- лінгвістична компетентність;
- дискурсивна компетентність;
- здатність продукувати комунікативно ефективні тексти;
- здатність декодувати зміст тексту, враховуючи закономірності співвідношення між планом вираження і планом змісту;
- здатність оцінювати мовний матеріал відповідно до сфери спілкування, теми, мети, комунікативних завдань.

	<p style="text-align: center;">Тематичний план курсу</p> <p style="text-align: center;">Модуль 1</p> <p>Тема 1. Лінгвістичний аналіз тексту як навчальна дисципліна. Тема 2. Принципи лінгвістичного аналізу тексту. Тема 3. Текст і його ознаки. Тема 4. Зв'язність і цілісність тексту. Тема 5. Контекст і підтекст. Тема 6. Класифікація текстів. Тема 7. Методика лінгвістичного аналізу тексту. Тема 8. Рівень цілісного тексту.</p> <p style="text-align: center;">Модуль 2</p> <p>Тема 9. Мовно-естетичні знаки тексту. Тема 10. Тропи і фігури в художньому тексті. Тема 11. Фонографічний рівень аналізу художнього тексту. Тема 12. Морфемно-словотвірний рівень аналізу художнього тексту. Тема 13. Лексичний рівень аналізу художнього тексту. Тема 14. Фразеологізми у художньому тексті. Тема 15. Морфологічний рівень художнього тексту. Тема 16. Синтаксичний рівень художнього тексту.</p>							
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>З метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи оцінювання знань студентів здійснюється за 100 – бальною системою.</p> <p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поточний; - модульний; - підсумковий (залік). <p>100 – бальна шкала - переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ECTS – A, B, C, D, E, FX, F).</p> <p>Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру передбачає оцінку за роботу на практичних заняттях.</p> <table border="1" data-bbox="611 1317 1497 2016"> <thead> <tr> <th data-bbox="611 1317 826 1525">Бал за усний виступ та виконання письмового завдання</th> <th data-bbox="826 1317 1497 1525">Критерії оцінювання</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="611 1525 826 1800" style="text-align: center;">5</td> <td data-bbox="826 1525 1497 1800">У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="611 1800 826 2016" style="text-align: center;">4</td> <td data-bbox="826 1800 1497 2016">Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні</td> </tr> </tbody> </table>		Бал за усний виступ та виконання письмового завдання	Критерії оцінювання	5	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.	4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні
Бал за усний виступ та виконання письмового завдання	Критерії оцінювання							
5	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.							
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні							

	деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3	У цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі істотні неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому істотні неточності
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому істотні помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
<p>Доповнення виступу:</p> <p>2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але істотно впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми.</p> <p>1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.</p> <p>Істотні запитання до доповідачів:</p> <p>2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого істотно і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.</p> <p>1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткових відомостей з ключових проблем розглядуваної теми.</p> <p>Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами):</p> <p>Програмою курсу визначений перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми. Студентам пропонується скласти словник основних термінів з конкретної теми на останніх сторінках опорного конспекту лекцій.</p> <p>2 бали нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.</p> <p>1 бал нараховуються студентам, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми і не можуть їх</p>	

розтлумачити без конспекту.

Підготовка письмових завдань (лінгвістичний аналіз тексту):

2 бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки

1 бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми способом комп'ютерної діагностики або виконати додаткові завдання до самостійної роботи, що пропонуються в робочій програмі до теми.

Підсумкове контрольне оцінювання знань студентів

Підсумкове модульне оцінювання знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання середнього підсумкового балу.

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною системою	Визначення
90 - 100	A	5 (відмінно)	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
82 - 89	B	4 (дуже добре)	Достатньо повно та ґрунтовно засвоїв основні питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст. Виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75 - 81	C	4 (добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв

				деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких запитань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
	69 - 74	D	3 (задовільно)	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
	60 - 68	E	3 (достатньо)	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
	35 - 59	FX	2 (незадовільно)	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
	1 - 34	F	2 (незадовільно)	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Під час навчання передбачено проведення практичних занять, консультацій, бесід. Політика щодо відвідування. Відвідування занять обов'язкове. Політика щодо дедлайнів та перескладання: усі письмові роботи мають бути здані вчасно. Роботи здані невчасно і без поважних причин оцінюються нижчим балом (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Політика щодо академічної доброчесності: плагіат (зокрема, копіювання робіт з інтернету), різні види списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. Мобільні пристрої на занятті можна використовувати лише під час он-лайн тестування та виконання практичних завдань.</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу</p> <p>Основні інформаційні джерела</p> <p>Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. – К. : ВЦ «Академія», 2004. – 344 с.</p> <p>Валгіна Н.С. Теорія тексту / Н С. Валгіна. – М. : «Логос», 2003. – 280 с.</p> <p>Дудик П. С. Стилїстика української мови: навчальний посібник / П. С. Дудик. – К.: ВЦ “Академія”, 2005.</p> <p>Єщенко Т. А. Лінгвістичний аналіз тексту / Т. А. Єщенко – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 264 с.</p> <p>Загнітко А. П. Лінгвістика тексту: Теорія і практикум / А. П. Загнітко. – Донецьк: ДонНУ, 2006. – 289 с.</p> <p>Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. Посібник / І. М. Кочан. – К. : Знання, 2008. – 423 с.</p> <p>Кравець Л. В. Стилїстика української мови: практикум / Л. В. Кравець. – К.: Вища школа, 2004.</p> <p>Крупа М. П. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: навч. посібник / М. П. Крупа. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. – 432 с.</p> <p>Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту / В. А. Кухаренко. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 261 с.</p> <p>Мацько Л. І. Культура української фахової мови / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – К.: ВЦ “Академія”, 2007.</p> <p>Мацько Л. І., Лінгвістичний аналіз тексту: практикум / Л. І. Мацько, Н. М Цівун. – Тернопіль: «Мальва-ОСО», 2015. – 120 с.</p> <p>Мацько Л. І. Стилїстика української мови / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003.</p> <p>Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000.</p> <p>Селиванова Е. А. Основи лингвистической теории текста и коммуникации / Е. А. Селиванова. – К. : Фитосоциоцентр, 2002. – 336 с.</p> <p>Українська мова: енциклопедія. – К.: “Укр. енцикл.”, 2000.</p> <p>Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови / К. Ф. Шульжук. – К. : ВЦ «Академія», 2004. – С. 373 – 376.</p> <p>Допоміжні інформаційні джерела</p> <p>Бабич Н. Д. Практична стилїстика й культура української мови / Н. Д. Бабич. – Львів: Світ, 2003.</p>

- Бойко Н. І. Українська експресивна лексика в словнику, мові та мовленні / Н. І. Бойко. – Ніжин, 2002.
- Валгина Н. С. Теория текста / Н. С. Валгина. – М. : Логос, 2003.
- Волкотруб Г. Й. Практична стилістика української мови / Г. Й. Волкотруб. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 256 с.
- Голубовська І. В. Практична стилістика української мови : Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів нефілологічних спеціальностей / І. В. Голубовська. – Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2010. – 124 с.
- Ефтимова А. Есето в академичната и журналистическата практика / Андреана Ефтимова. – Велико Търново: Фабер, 2011. – 172 с.
- Єрмоленко С. Я. Літературна норма і мовна практика / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, Т. А. Коць, Г. М. Сюта, С. Г. Чемеркін. – Ніжин : «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2014.
- Єрмоленко С. Я. Мовно-естетичні знаки української культури / С. Я. Єрмоленко. – К. : Інститут української мови НАН України, 2009.
- Зарицький М. С. Стилiстика сучасної української мови: посiбник / М. С. Зарицький. – К. : Парламентське видавництво, 2001. – 156 с.
- Йосифова Р. Стилiстика. Теоретични бележки. Задачи и текстове за упражнення. Лингвостилстични анализи / Рашка Йосифова, Мария Илиева. – Велико Търново: УИ «Св.св. Кирил и Методий», 2012. – 220 с.
- Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика) / І. Качуровський. – Мюнхен – Ніжин, 1994.
- Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика). Фігури і тропи / І. Качуровський. – Мюнхен – Київ, 1995.
- Качуровський І. Фоніка / І. Качуровський. – Мюнхен, 1984.
- Коваль А. П. Практична стилістика сучасної української мови / А. П. Коваль. – К.: Вища школа, 1987.
- Кравець Л. В. Специфіка віршового тексту / Л. В. Кравець // Лінгвістичні дослідження : зб. наук. праць. – Х., 2008. – Вип. 24. – С. 53 – 61.
- Кравець Л. В. Співвідношення понять «твір» і «текст» у сучасній філології / Л. В. Кравець // Філологічні науки : зб. наук. праць. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2008. – С. 63 – 69.
- Кравець Л. Динаміка метафори в українській поезії ХХ ст.. / Л. Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 416 с.
- Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі / Л. І. Мацько. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009.
- Мойсієнко А. Мова як світ світів. Поетика текстових структур / А. К. Мойсієнко. – Умань, 2008.
- Одинцов В. В. Стилiстика текста / В. В. Одинцов. – М. : Едиториал УРСС, 2004.
- Самійленко В. Дбаймо про фонетичну красу нашої мови // Поетичні твори. Прозові твори. Драматичні твори.

- Переспіви та переклади. Статті та спогади / В. Самійленко. – К., 1990.
- Святовець В. Ф. Словник тропів і стилістичних фігур / В. Ф. Святовець. – К. : ВЦ «Академія», 2011.
- Семашко Т. Ф. Практична стилістика української мови / Т. Ф. Семашко. – К. : НУБіП України, 2017. – 249 с.
- Солганик Г. Я. Стилистика текста / Г. Я. Солганик. – М. : Флинта – Наука, 2003.
- Стилистический энциклопедический словарь русского языка / под ред. М. Н. Кожинной. – М. : : Флинта – Наука, 2003.
- Сучасна українська літературна мова. Стилiстика. / За заг. Ред. І. К. Білодiда. – К. : Наукова думка, 1973.
- Сюта Г. Текст як об'єкт пізнання і стрижневе поняття рецептивної естетики та поезики / Г.Сюта // Українська мова. – 2017. – № 3. – С. 64-76. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrm_2017_3_7
- Сюта Г. М. Цитатний тезаурус української поетичної мови ХХ ст.: монографія / Г. М. Сюта. К.: Інститут української мови НАН України, 2017. – 380 с.
- Тодоров Ц. Семиотика. Реторика. Стилiстика / Цветан Тодоров. – София: Сема РИШ, 2000. – 134 с.
- Чабаненко В. А. Стилiстика експресивних засобів української мови / В. А. Чабаненко. – Запорiжжя : Запорiзький держ. ун-т, 2002.
- Jeffries L. Stylistics / Lesley Jeffries, Daniel McIntyre – Cambridge University Press, 2010. – 238 p.
- Moennighoff B. Stilistik / Burkhard Moennighoff. – Stuttgart : Reclam, 2009. – 114 s.
- Sandig B. Textstilistik des Deutschen / Barbara Sandig. – Berlin, New York: Walter de Gruyter, 2006. – XIII. – 584 s.
- Simpson P. Stylistics: A Resource Book for Students / Paul Simpson. –Routledge, 2014. – 314 p.
- Watson G. The State of Stylistics / Watson, Greg (Ed.) – Amsterdam, New York : NY, 2008. – XXII. – 517 p.
- Інформаційні ресурси**
- Fairclough N. Discourse and Text: Linguistic and Intertextual Analysis within Discourse Analysis / Norman Fairclough // Discourse&Society - <http://das.sagepub.com/content/3/2/193>.
- LLAS Centre for Languages, Linguistics and Area Studies - <https://www.llas.ac.uk/resources/gpg/2755>
- PALA Poetics and Linguistics Association – www.pala.ac.uk
- АННАЛИЗ ТЕКСТА – <http://www.ruthenia.ru/annalystxt/>
- Валгина Н.С. Теория текста – <http://evartist.narod.ru/text14/01.htm>
- Вікіпедія. Стилiстика гіпертексту – http://uk.wikipedia.org/wiki/Дейк_Т.А._ван_Когнитивные_и_речевые_стратегии_выражения_этнических_предубеждений – <http://psyberlink.flogiston.ru/internet/bits/vandijk1.htm>
- Ізборник – <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
- Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилiстика української мови – <http://www.twirpx.com/file/155138/>
- Портал української мови. Стилiстика – [http:// pravila-ukmova.at.ua/index/stilistika/0-27](http://pravila-ukmova.at.ua/index/stilistika/0-27)

	<p>Сайт для філологів-українців – http://grinch-home.at.ua/ Словник стилістичних термінів – http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-16a71b8740040 Словник української мови – http://sum.in.ua/ Стилістика текста – http://enc-dic.com/stylistic/Stilistika-teksta-78/ Текст // Вікіпедія – http://uk.wikipedia.org/wiki/%D2%E5%EA%F1%F2 Текст // Энциклопедия эпистемологии и философии науки – http://epistemology_of_science.academic.ru 1576.ua.</p>
--	--